

NUTARIMO
„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2002 M. RUGSĖJO 10 D. NUTARIMO NR. 1422 „DĖL ASMENŲ,
NORINČIŲ ĮVAIKINTI VAIKUS, IR GALIMŲ ĮVAIKINTI VAIKŲ APSKAITOS LIETUVOS RESPUBLIKOJE
TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO
DERINIMO PAŽYMA

Institucijos pavadinimas, asmuo, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies
Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigos 2022-04-13 raštas Nr. (1.19-2022-113)2-202	2. Įvertinant vaiko globos ir vaiko įvaikinimo sukeltas teises pasekmes ir pasekmių skirtumus, siūlytina apstvarstyti tikslingumą taikyti analogiją su vaiko globos organizavimo santykių reguliavimu (Vaiko globos organizavimo nuostatų normomis) ir nustatyti, kad įvaikinimo atveju turėtų būti išklausa asmenų, norinčių įvaikinti vaiką, vaikų nuomonė dėl įvaikinimo ir vyresnių nei 16 metų vaikų sutikimus, kad jo tėvai (vienas iš tėvų) taptų įtėviais.	Neatsižvelgta. Įpareigojimas gauti vyresnių nei 16 metų asmenų sutikimus ir juos pateikti kartu su prašymu dėl vaiko globos (rūpybos) nustatyta Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse (3.268 straipsnio 2 dalies 3 punktas). Toks reglamentavimas sukuria ir atitinkamas teises pasekmes – jei kartu gyvenančių vyresnių nei 16 metų asmenų sutikimai nepateikiami, prašymas dėl vaiko globos (rūpybos) toliau nenagrinėjamas. Įvaikinimo atveju įstatymų lygmeniu tokio įpareigojimo nėra. Sutiktina, kad įvaikinimas sukelia kitokias teises pasekmes jau vien todėl, kad įvaikintas vaikas įgyja tokias pačias teises kaip ir kiti šeimoje augantys vaikai, tačiau pastebėtina, kad įvaikinimą tam tikra prasme galima laikyti biologinių vaikų susilaukimo alternatyva, o priimant sprendimą dėl šeimos pagausėjimo, formalaus kitų šeimoje augančių vaikų sutikimo nereikalaujama. Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad pagrindinės asmenų teisės ir pareigos turi būti apibrėžtos įstatymu. Poįstatyminiais teisės aktais negalima plėsti įstatymo nuostatų ar numatyti papildomo, įstatyme nenumatyto teisinio reguliavimo, susijusio su pagrindinėmis asmenų teisėmis ir pareigomis, todėl šiuo atveju, Civiliniame kodekse nesant numatytos pareigos asmenims, norintiems įvaikinti vaiką, gauti kartu gyvenančių vyresnių nei 16 metų asmenų sutikimus, tokio reikalavimo įtvirtinimas poįstatyminiame teisės akte prieštarautų Konstitucinio Teismo jurisprudencijai. Taip pat pažymėtina, kad poįstatyminio teisinio reguliavimo paskirtis yra ne šalinti įstatyminio teisinio reguliavimo spragas (jei po platesnių diskusijų būtų nuspręsta, kad sutikimo neįtvirtinimas įstatyme yra teisinio reguliavimo spraga), o detalizuoti įstatymo nuostatas. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad praktikoje šeimos narių pozicija šiuo aspektu itin dažnai aptariama Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atestuotiems asmenims rengiant Išvadą dėl asmens pasirengimo įvaikinti vaiką, tačiau tai – vertinamasis aspektas, kuris gali turėti įtakos galutinės Išvados dėl pasirengimo įvaikinti vaiką suformulavimui, taip pat galimai net ir įtakos teismui priimant sprendimą dėl vaiko įvaikinimo. Tačiau,

		manytina, kad, siekiant įtvirtinti analogišką nuostatą kaip ir vaiko globos (rūpybos) organizavimo atveju įstatymų lygmeniu, t. y. papildant arba keičiant šiuo metu galiojančias atitinkamas Civilinio kodekso nuostatas, būtų reikalinga platesnė vieša diskusija.
--	--	--